

Kannanotto STM:n psykoterapeuttikoulutuksen kaksiportaisuuden esitysluonnokseen

Tiivistelmä

Psykoterapeuttikoulutuksen kaksiportainen malli tähtää psykoterapiapalveluiden saatavuuden parantamiseen ja koulutuksen laadun turvaamiseen. Ensimmäisen tason koulutus ei anna pätevyyttä lyhytpsykoterapian toteuttamiseen, vaan se toimii osaamisen vahvistajana perustasolla, kun taas toinen taso johtaa pätevyyteen psykoterapeuttina. Koulutuksen järjestämisessä yliopistojen rooli on keskeinen, ja hyvinvointialueiden vastuuta menetelmäopintojen tuottajana kyseenalaistetaan. Koulutuksen tulee olla integratiivista, tutkimusperustaista ja tarjottava yhdenvertaisesti eri taustakoulutuksen omaaville. Rahoitus tulisi kohdentaa pääosin yliopistoille koulutuksen laadun varmistamiseksi, ja työnohjaus on koulutuksen keskeinen osa. Erikoispätevyyden asetus tulee olla joustava menetelmien suhteen ja tukea psykososiaalisten menetelmien koulutusta, mutta ei anna pätevyyttä itsenäiseen psykoterapiatyöhön. Uudistuksen valmistelussa korostetaan yhteistyötä, koulutuksellisen autonomian säilyttämistä ja näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä.

Hallitusohjelman tavoitteet

Hallitusohjelman tavoitteena oleva psykoterapiapalveluiden saatavuuden vahvistaminen on tärkeä. On kuitenkin korostettava, että esityksessä kuvattu 1-tason koulutus ei tuota koulutuksen käyneille pätevyyttä lyhytpsykoterapian toteuttamiseen. Lyhytpsykoterapiaa voi antaa ainoastaan psykoterapeuttikoulutuksen käynyt Valviran nimikesuojan saanut psykoterapeutti. Täten myöskään perustasolla annettava matalan kynnyksen terapia muun kuin psykoterapeutin antamana ei voi olla lyhytpsykoterapiaa. 1-tason koulutus voi parhaimmillaan tuottaa lisää osaajia turvaamaan perustasolla lyhytterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin pääsyä.

Hallitusohjelman tavoitteena on parantaa psykoterapeuttien saatavuutta. Psykoterapeutin pätevyyden saavuttaminen edellyttää esityksessä kuvatun psykoterapeuttikoulutuksen 2-tason suorittamista. Jotta muutos tukisi tätä tavoitetta, tulisi muutoksen johtaa 2-tasolle hakeutuvien koulutettavien määrän kasvamiseen ja tukea myös 2-tason koulutusten järjestämistä.

Vahvistetut reunaehdot

1-tason suorittaneiden rekisteröitävä erityispätevyys on kannatettavaa edellyttäen, että 1-tason koulutuskokonaisuus vastaa laadultaan tälle asetettuja tavoitteita.

Maksuttoman 1-tason koulutuksen edellytyksenä tulee olla sama taustakoulutusvaatimus kuin varsinaisessa psykoterapeuttikoulutuksessa ja jotta koulutus tuottaa tavoiteltua terapiaosaamisen vahvistamista, tulee koulutusten olla tasalaatuisia sekä sosiaali- että terveydenhuollon ammattihenkilöille suunnattuina.

1-tason koulutuskokonaisuuden 30 op psykologian ja psykiatrian opintoja yliopiston järjestämänä on selkeä ja tämän mahdollistaminen maksuttomana osana 1-tason koulutusta tärkeää. 15–20 op:n menetelmäopintojen maksuttomuus on niin ikään tärkeää. Iso kysymys on, mitä menetelmäosion tulee sisältää ja miten tämä tulee järjestää, jotta osio olisi ainakin osittain hyväksiluettavissa jatkettaessa 2-tason psykoterapeuttikoulutukseen huomioiden psykoterapeuttikoulutusten prosessiluonne ja että psykoterapeuttikoulutuksia järjestetään useasta eri viitekehuksesta.

Säättäminen ja aikataulu

Suunniteltu VNA erikoispätevyyden edellyttämä koulutus sisältää yliopiston tuottaman teoriaosuuden (30 op) lisäksi hyvinvointialueen toteuttaman 15 op menetelmällisen osuuden ja työnohjauksen. Esitysluonnoksessa oleva hyvinvointialueiden rooli menetelmäosuuden tuottajana herättää merkittävää huolta. Psykoterapeuttikoulutuksista vastaavat yliopistot ja tavoiteltaessa 2-tasoisista psykoterapeuttikoulutusta koulutusvastuun myös 1-tason menetelmäopinnoista tulee olla yliopistoilla yhteistyössä hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa.

Hyvinvointialueet eivät ole koulutusorganisaatioita eivätkä voi tuottaa osaa yliopistojen koulutusvastuulle kuuluvan koulutuskokonaisuuden opinnoista. Muussa tapauksessa voidaan perustellusti kysyä, onko kyse aidosta psykoterapeuttikoulutuksen kaksiportaisuudesta, vai tarkoittaisiko esityksen mukainen toimintamalli menetelmäopintojen osalta sitä, että perustason palveluissa tarvittavaa osaamisen vahvistamista ja rahoitustukea hyvinvointialueille suunnattuna tuotaisiin näennäisesti osaksi psykoterapeuttikoulutuksen kokonaisuutta.

1-tason teoria- ja menetelmäkoulutuksessa tulee olla samat kouluttajavaatimukset kuin psykoterapeuttikoulutuksissa. Oulun yliopistolla on laaja kouluttajaverkosto, joka pystyy toteuttamaan myös 1-tason koulutuksen menetelmälliset opinnot. Menetelmäopintojen suuntaukset valitaan yliopistojen ja hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän kanssa yhteistyössä huomioiden myös mahdollisten muiden tahojen (mm. YTHS, työterveyshuollon yksiköt jne.) koulutus- ja tarpeita. Koulutuksiin osallistumisen mahdollisuuden tulisi olla yhdenvertaiset eri terveydenhuollon ja sosiaalihuollon sektoreilla työskentelevillä taustakoulutuskriteerit täyttävillä henkilöillä.

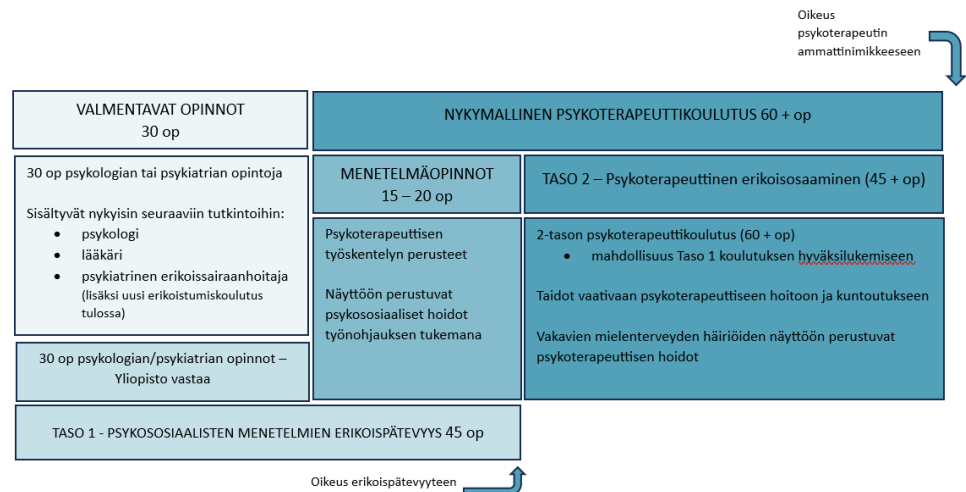
Oulun yliopiston lääketieteellisellä tiedekunnalla on kokemusta interventiomenetelmäopintojen suunnittelusta ja toteuttamisesta yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa. Oulun yliopistossa toteutettiin 2024–2025 Jotpa-rahoitteinen pilottilahankke ”Lyhytterapeuttista osaamista sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille 30 op”. Tässä hankkeessa rahoittaja edellytti, että koulutuksen sisältö suunnitellaan yhteistyössä työelämän edustajien kanssa. Oulun yliopisto teki hankkeessa yhteistyötä Pohteen, Kainuun ja Laphan hyvinvointialueiden kanssa. Koulutuksen sisällöt suunniteltiin kyseisten hyvinvointialueiden tarpeiden näkökulmasta.

Koulutus sisälsi teoria- ja menetelmäopintoja, työnohjattua potilas/asiakastyön harjoittelua sekä nyt suunnitteilla olevasta 1-tason koulutuksesta poiketen myös opiskelijoiden ryhmämuotoista terapeutista työskentelyä. Terapiatyötä tekevän on hyvä saada omakohtaista kokemusta siitä, millaista terapiasuhteessa oleminen on. Koulutukseen valitut opiskelijat sopivat koulutukseen osallistumisesta esihenkilönsä kanssa ja työnantajat sitoutuivat mahdollistamaan koulutusasiakkaat organisaatiostaan. Koulutukseen valittiin 100 opiskelijaa, joista 85 suoritti koko koulutuksen. Koulutuksesta saadun opiskelijajapalautteen perusteella opiskelijat kokivat saaneensa koulutuksen avulla juuri sitä osaamista mitä työssään tarvitsevat.

Nykymuotoisissa psykoterapeuttikoulutuksissa vaatimuksena on vähintään kahden vuoden kokemus mielenterveyspalveluissa tai vastaavissa tehtävissä. 1-tason koulutuksessa ei tällaista vaatimusta tulisi olla, koska menetelmällisen koulutuksen puute voi estää rekrytoinnin. Työnantaja voisi edellyttää tehtävään valitulta menetelmäkoulutuksen käymistä. Vähintään kahden vuoden työkokemus on perusteltua edellyttää edelleen hakeuduttaessa 2-tason psykoterapeuttikoulutukseen.

Kaksiportainen psykoterapeuttikoulutus

Kuva 1. Diassa 5 ollut kuva kaksivaiheisuuden rakenteesta

Ehdotuksen mukaisen 2-tason koulutuksen tulee taata valmistuvien Valviran nimikesuojaamien psykoterapeuttien hallitsevan kyseessä olevan psykoterapiasuuntauksen menetelmät ja kykenevän hoitamaan vaikeista mielenterveyshäiriöistä kärsiviä potilaita. Se, voiko jossain psykoterapeuttikoulutuksessa saada hyväksilukuja 1-tason koulutuksen perusteella tulisi olla 2-tason psykoterapeuttikoulutuskohtainen ratkaisu, ei automaattinen. 1-tason koulutuksen käyneet hyötyvät käymistään menetelmäopinnoista joka tapauksessa siten, että heillä on hyvät valmiudet suorittaa psykoterapeuttikoulutuksen 2-taso. Heillä on jo vahva käsitys terapiatyöstä 1-tason koulutuksen ja sen jälkeisen terapiatyön työkokemuksen myötä.

Esitys koulutuksen rahoituksen kohdentamisesta

Hyvinvointialueet eivät ole koulutusorganisaatioita ja siten niiden rooli ei voi olla yliopiston vastuulla oleva koulutuskokonaisuuteen kuuluvan osion tuottaminen ja toteuttaminen. Yliopistolla tulee olla vastuu koko koulutuskokonaisuuden järjestämisestä. Vain näin voidaan taata koulutusten laatu ja opiskelijoiden

yhdenvertainen kohtelu. Hyvinvointialueiden ja HUS yhtymän kanssa sovitaan yhdessä koulutettavat menetelmät ja hyvinvointialueiden edustajat seuraavat koulutusten toteutumista. Hyvinvointialueet ja HUS yhtymä sitoutuvat mahdollistamaan opiskelijoille koulutuspotilaat. Aikaisemmin jo mainittiin, että myös muut terveydenhuollon organisaatiot tulisi huomioida kuten YTHS, työterveyshuollon yksiköt jne.

Esityksessä mainitaan, että menetelmäkoulutuksia toteutetaan nykyisinkin hyvinvointialueilla. Yliopistojen vastuulla olevan psykoterapeuttikoulutuskokonaisuuden osalta ei ole perusteltua, että menetelmäkoulutus irrotetaan tästä kokonaisuudesta. Psykoterapeuttikoulutukset on asetuksella säädetty tiettyjen yliopistojen vastuulle. Koulutuksen jakautuminen eri toimijoiden kesken on riskitiedossa tämän kanssa, mikäli tavoitteena on nimenomaan psykoterapeuttikoulutuskokonaisuuden kaksiportaisuus.

1-tason osaajien tarve YTA-tasolla ja kustannusarvio

Koulutusten kustannusten kohdalla nostetaan ehdotuksessa esille keskitetyt palvelu (kansallinen terapiakoulutusalausta, koulutuskoordinaatio jne. Tämä tarkoittaisi nykyisellään käytännössä sitoutumista ja rahoituksen tosiasiallista ohjaamista yhden toimijan (HUS) edustamaan hankkeeseen riippumatta siitä, olisivatko menetelmäopinnot yliopiston tai hyvinvointialueen vastuulla. Terapiat etulinjaan mallin mukainen koulutus on yksi muiden joukossa eivätkä siinä opittavat menetelmät sovellu kaikkiin tilanteisiin. Tarvitaan monipuolisia eri tilanteisiin sopivia menetelmiä.

Oulun yliopistolla on kokemusta eri psykoterapiasuuntauksista johdetuista lyhytinterventiomenetelmäkoulutuksista. 1-tason koulutuksen tulee olla integraatiivinen, ei yhdestä psykoterapiasuuntauksesta johdettu interventiomenetelmäkoulutus. Oulun yliopistolla on jo kokemusta oman YTA alueen hyvinvointialueiden kanssa tehdystä yhteistyöstä perusterveydenhuollossa käytettävien psykososiaalisten menetelmien koulutusten yhteissuunnittelusta. Yhteissuunnittelulla on varmistettu, että Oulun yliopisto järjestää alueella tarvittavia menetelmiä.

Rahoituksen tulisi ohjautua pääosin yliopistoille koulutuskokonaisuuden järjestämiseksi asetettujen tavoitteiden edellyttämällä tavalla, jotta kyseessä on nimenomaan tavoiteltu psykoterapeuttikoulutusten kaksitasoisuus. Hyvinvointialueille ja HUS yhtymälle suunnatulla rahoituksella mahdollistetaan koulutuspotilaiden / -asiakkaiden koordinointi.

Kommentteja *kursiivilla* stm:n esityksessä olevaan kustannuslaskelmaan:

Koulutuksen kustannukset:

- Koulutukseen sisältyvä asiakastyö, jota 15 op -koulutukseen sisältyy keskimäärin 70 tuntia.
- Koulutukseen sisältyvä ryhmässä toteutetusta menetelmäohjauksesta työhajauksesta, jota on keskimäärin 30 h/koulutettava
- ~~Koulutukseen sisältyvistä keskitetyistä palveluista (kansallinen terapiakoulutusalausta, koulutuskoordinaatio, mahdolliset seminaarit, laadunvarmennus), jonka kustannukset ovat n. 2,0 M€/v.~~
Viitaten yllä olevaan, ei keskitettyjä palveluja ehdotetussa muodossa

Esimerkkilaskelma 1000 koulutettavalla

- Asiakaskäynnin järjestämisen kustannuksiksi arvioidaan 30 €/asiakaskäynti,
  - Kustannus HVA:lle 1000 koulutettavan osalta **2,1 Me/vuosi.**
    - *Mihin perustuu, että kustannus on 30 €/asiakaskäynti?*
- Menetelmäohjaus (30 h) toteutuu 4–5 hengen ryhmissä, jolloin menetelmäohjaajan työaika kuluu laskennallisesti 6h/opiskelija
  - ~~Kustannus HVA:lle noin 1000€/koulutettava on noin 1 Me/vuosi.~~
    - *Menetelmäkoulutus yliopiston järjestettäväksi*
- ~~Kansallisen terapiakoulutusjärjestelmän kokonaisuuden ylläpito (kiinteä kustannus) ja koulutusten järjestäminen 1000 koulutettavan kokonaisarviolla maksaa noin 2 Me/vuosi.~~
- *Viitaten yllä olevaan, ei keskitettyjä palveluja ehdotetussa muodossa.*
- **HVA-osuus noin 5,1 Me**
  - 2,1 Me/vuosi
- **YLIOPISTO-osuus noin 4,9 Me** (perustuu hinta-arvioon 165e/op)
  - 7,9 Me (= ~ 175e/op)
- Varatulla 10 Me voidaan vuodessa kouluttaa noin 1000 1-tason osaa-jaa.

VNA Erikoispätevyden edellyttämästä koulutuksesta

Tässä on *kursiivilla* kommentoitu diassa 8 olevaa tekstiä.

- Asetuksessa säädettäisiin **psykososiaalisten menetelmien erikoispätevyden** edellyttämän koulutuksen sisällöstä ja tavoitteista sekä erikoispätevyden merkitsemisen edellytyksistä sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekistereihin.
  - *Liian tarkka sisältöjen ennalta määrittely ei ole kestävä. Asetus ei saa liikaa ohjata tiettytyyppisten menetelmien käyttöön. Asetuksen on mahdollistettava psykoterapiamenetelmistä johdettujen interventio-/psykososiaalisten menetelmien kouluttaminen. Asetustekstin tulisi olla samantyyppinen kuin on asetus psykoterapeuttikoulutuksesta.*
- **Koulutuksen tavoitteena** on antaa riittävät perustiedot ihmisen psyykkisestä kehityksestä, mielenterveyden tukemisesta, mielenterveyden häiriöistä ja niiden ehkäisystä, *mielenterveystyön palvelujärjestelmästä* sekä valmiudet käyttää lasten ja nuorten tai aikuisten psykososiaalisia menetelmiä työnohjauksen tukemana ja ohjata asiakas tai potilas tarpeen mukaan oikealle ammattihenkilölle hoidon sitä edellyttäessä.
- **Koulutus koostuisi** vähintään 45 opintopisteen laajuisesta opintokokonaisuudesta, joka sisältäisi
  - vähintään **30 opintopisteen laajuiset psykologian tai psykiatrian teoreettiset opinnot** ("valmentavat opinnot") sekä
    - *Valmentavat opinnot on terminä huono, koska sitä on käytetty erilaisten kaupallisten toimijoiden järjestämissä koulutuksissa. Nimitys voisi olla sama kuin psykoterapeuttikoulutusten valintaperusteissa "psykologian tai psykiatrian 30 op opinnot"*

- vähintään **15 opintopisteen laajuiset menetelmälliset opinnot.**
  - *Tässä voisi käyttää psykoterapeuttikoulutuksissa käytettävää termiä "teoria- ja menetelmäopinnot"*
- Teoreettisia ja menetelmällisiä opintoja tukisi käytännön **työnohjauksessa tapahtuva asiakas- tai potilastyö** hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvassa terveydenhuollon tai sosiaalihuollon palveluyksikössä *tai niihin rinnastettavissa olevissa yksiköissä (YTHS, työterveyshuolto jne.).*
  - ~~Ohjattua~~ *Työnohjauksella tuettua* asiakas- tai potilastyötä olisi oltava vähintään puolet menetelmäopintojen määrästä ja sitä ohjaisi kouluttajatasoinen psykoterapeutti tai muu asianmukaisen pätevyyden omaava ammattihenkilö.
  - Menetelmällisten opintojen tavoitteena on antaa osaaaminen yleisimpien mielenterveyden häiriöiden hoidossa ja ennaltaehkäisyssä sekä mielenterveyden tukemisessa hyvinvointialueella *sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä tai niihin rinnastettavissa olevissa yksiköissä (YTHS, työterveyshuollon yksiköt jne.)* käytettäviin menetelmiin.
- Koulutus antaisi koulutettaville yleisiä valmiuksia ~~valmentavina~~ *psykologian ja psykiatrian* opintoina sekä rajattua menetelmäosaamista mielenterveyden hoitoon tai sosiaalihuollossa tarjottavaan tukeen osana sosiaali- ja terveydenhuollon hoito- ja palvelukokonaisuuksia. Koulutuksen käynyt henkilö voisi tehdä asiakas- tai potilastyötä hyödyntäen menetelmäosaamistaan asiakas- ja potilastyön työnohjauksen tukemana.
  - Koulutus ei antaisi laajaa, itsenäiseen suunnitelmallisen *varsinaisen* psykoterapiaprosessin läpiviemiseen tarvittavaa osaamista eikä siten pätevyyttä itsenäiseen työskentelyyn tai itsenäisenä ammatinharjoittajana toimimiseen.

YHTEENVETONA:

1. Yliopiston koulutuksellinen autonomia tulee säilyttää. Samalla on varmistettava, että koulutuksen laatu ja rahoitus turvataan sisällöllisen jatkumon, tutkimusperustaisuuden ja selkeästi määriteltyjen osaamisvaatimusten pohjalta. Ensimmäisen tason psykoterapeuttikoulutuksen tulee tuottaa hyvinvointialueiden tarpeisiin nähden riittävää ja tarkoituksenmukaista osaamista. Tähän tarvitaan näyttöön pohjaavaa integratiivista lähestymistapaa, joka samalla tukee ensimmäisen ja toisen tason koulutusosioiden yhteen nivomista. Menetelmäopinnoissa pelkkä Terapiat etulinjaan -mallin mukainen kapea-alaisia menetelmiä hyödyntävä malli on liian jäykkä eikä pysty riittävästi kohtaamaan kentän tarpeita ja tuottaa lisäksi hankaluuksia koulutuksellisen jatkumon rakentamiseen ensimmäisen ja toisen tason välille.
2. Kehittämistyön tulee mahdollistaa ensimmäisen portaan toteuttaminen taustakoulutusvaatimukset täyttävillä koulutettavilla ja tämän ohella myös tutkintopohjaisena. Psykologian yliopistoverkostolla on erinomainen valmius tällaisen yliopistovetoisesti koordinoitun, skaalautuvan ja tutkimusperustaisen 45 opintopisteen koulutuskokonaisuuden toteuttamiseen osana psykologian tutkinto-ohjelmia. Vastaava malli on toteutettavissa myös osana psykiatrian alojen erikoislääkärikoulutusta sekä

rakennettavissa yhteistyössä yliopiston ja tiettyjen muiden oppilaitosten kesken osaksi myös mahdollisia muita määritettyjä koulutusohjelmia.

3. Yhteistyövalmius uudistuksen edistämiseen on vahva. Tavoitteena on, että uudistus valmistellaan yhteistyössä kaikkien keskeisten toimijoiden kanssa. Uudistus tulee myös voida toteuttaa tasaveroisesti eri hyvinvointialueilla kunkin alueen tarpeet huomioiden eikä sen tule olla automaattisesti kytketty HUS-yhtymään viitaten mm. esityksessä olevaan kansalliseen terapiakoulutusalueeseen.
4. Menetelmäopinnot osion toteuttamiseen työnohjaus mukaan lukien on turvattava riittävä rahoitus. Tutkintokoulutuksessa (psykologian esityksen mukaisesti) työnohjaus sisältyy opintopisteen kustannuksiin. On myös tärkeää todeta, että stm:n kuulemistilaisuudessa 4.3.26 esille nostettu menetelmäohjaus ei ole työnohjausta. Työnohjaus on koulutuksen kannalta keskeinen ja samalla sen kallein ja eniten resursseja vaativa osa, riippumatta siitä toteuttaako sen yliopisto vai hyvinvointialue.
5. Psykoterapeuttikoulutuksen ensimmäisen vaiheen 15 opintopisteen kokonaisuus ei ole ainoastaan yksittäisten menetelmien opetusta. Kokonaisuuden hinnoittelun tulee perustua opintopisteisiin. Rahoituksen tulee kohdentua hyvinvointialueiden ja yliopistojen välisten sopimusten ja niiden työnjaon mukaisesti sinne, missä koulutustyö toteutuu.
6. Koulutettavien menetelmien tulee olla näyttöön perustuvia. Muun muassa THL on listannut näyttöön pohjaavia menetelmiä: <https://thl.fi/aiheet/mielenterveys/mielenterveyspalvelut/terapeuttiset-menetelmat-ja-terapiapalvelut/nayttoon-perustuvat-tuki-ja-hoitomenetelmat>
7. Erikoispätevyyden tunnistamisen menettelyt tulee linjata ennen asetusten antamista. 1-tason opintojen hyväksilukeminen 2-tason psykoterapeutin pätevyyden antavassa koulutusosiossa tulee olla arvioitavissa koulutuskohtaisesti.
8. Psykoterapeuttikoulutusten toteuttaminen edellyttää riittävää määrää kouluttajapsykoterapeutteja ja rahoitusta suunniteltaessa olisi tärkeää huomioida rahoituksen suuntaamista myös kouluttajapsykoterapeuttikoulutukseen. Kouluttajapsykoterapeuttikoulutukset tulisi säätää asetuksella yliopistojen vastuulle laadun takaamiseksi. Kouluttajatarve koskee sekä 1-tason että 2-tason psykoterapeuttikoulutusta.

Kannanoton puolesta:

Oulun yliopisto, kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta:

Mirka Hintsanen, psykologian professori

Maija Lanas, dekaani

Riikka Mononen, koulutusdekaani

Oulun yliopisto, lääketieteellinen tiedekunta:

Kristiina Moilanen, nuorisopsykiatrian professori

Mirjami Mäntymaa, lastenpsykiatrian professori

Päivi Lindholm, psykoterapeuttikoulutuksen vastuuhenkilö, psykoterapeutti

VET, lastenpsykiatrian ja foniatrian erikoislääkäri

Jukka Hakkola, dekaani

Petri Kulmala, koulutusdekaani

Piia Rantakokko, koulutuspäällikkö, koulutuksen kehittämis- ja palveluyksikkö

Allekirjoitukset:

Maija Lanas
dekaani
Oulun yliopisto, kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta
maiya.lanas@oulu.fi

Jukka Hakkola
dekaani
Oulun yliopisto, lääketieteellinen tiedekunta
jukka.hakkola@oulu.fi

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti UniOulu Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed using UniOulu Sign

Päiväys / Date: 24.03.2026 11:43:49 (UTC +0200)

Oulun yliopisto
Maija Lanas

Organisaation varmentama (UniOulu-käyttäjätunnus) (eIDAS-tunnistamisen varmuustaso: korotettu)
Certified by organization (UniOulu user account) (eIDAS level of assurance: substantial)

Certified by organization

Päiväys / Date: 24.03.2026 11:47:32 (UTC +0200)

Oulun yliopisto
Jukka Hakkola

Organisaation varmentama (UniOulu-käyttäjätunnus) (eIDAS-tunnistamisen varmuustaso: korotettu)
Certified by organization (UniOulu user account) (eIDAS level of assurance: substantial)

Certified by organization